

Uwagi ogólne**Pracujący**

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - b) pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również

General notes**Employment**

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - b) persons employed on private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with

osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane grupowane według sekcji opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

7. W tabl. 1 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast

regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

3. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

5. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

6. Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

7. In table 1 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables

w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

8. Dane w tabl. 1-7 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

- by seat of enterprise (unit).

8. Data in tables 1-7 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees according to the main job, since 2009 including seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes - persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określane są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną - zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- **długotrwale bezrobotni** są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- **bezrobotni do 25 roku życia** są to osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r., były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat,
- **bezrobotni powyżej 50 roku życia** są to

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The unemployed persons with a specific situation on the labour market:

- **the long term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place,
- **the unemployed aged up to 25 years** are persons who were under 25 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged less than 25 in the calendar year,
- **the unemployed over 50 years old** are

osoby, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 rok życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 lat,

- **bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** są to osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. - łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

persons who were over 50 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged at least 50 years in the calendar year,

- **the unemployed without occupational qualifications** are persons who do not have qualifications for performing any occupation confirmed by a diploma, certificate, certificate issued by a training institution or any other document entitling them to perform an occupation. Since November 2005 it also concerns persons with general secondary education.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data do not include accidents at work on private farms in agriculture.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlements to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;

- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
  - 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
  - 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
  - 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
  - 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
  - 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
  - 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
  - 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
  - 4) *servicing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
  - 5) *stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
  - 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
  - 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
  - 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
  - 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
  - 10) *servicing supplementary forms of military service;*
  - 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych);

4. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of

zyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and reports" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Pracujący

Employment

TABL. 1 (55). **PRACUJĄCY^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^c
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2010	284733	143358	TOTAL
..... 2011	287479	144539	
2012	290234	146277	
sektor publiczny	97843	61743	<i>public sector</i>
sektor prywatny	192391	84534	<i>private sector</i>
w tym:			<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	237	104	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	43039	11874	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	36198	10204	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	22927	3059	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	44305	23944	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	13192	4430	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9302	5946	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	15297	5250	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	14650	9515	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4240	2394	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20979	11406	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17905	8481	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	37334	24920	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22637	18750	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5326	3244	<i>Arts, entertainment and recreation</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

^c *By actual workplace and kind of activity ; excluding economic entities employing up to 9 persons and persons employed on private farms in agriculture.*

TABL. 2 (56).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym	Of which	SPECIFICATION	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>		
OGÓŁEM	2010	320481	317898	2004	TOTAL
	2011	324043	321388	1982	
	2012	323091	320495	1939	
sektor publiczny	93739	93739	-	-	<i>public sector</i>
sektor prywatny	229352	226756	1939	1939	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	915	911	3	3	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	59701	59292	381	381	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	42690	42303	365	365	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	22517	22214	301	301	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	66559	65958	592	592	<i>Trade, repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	8833	8778	55	55	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	8874	8708	166	166	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	12570	12515	54	54	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14731	14109	8	8	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4121	4097	24	24	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17186	17034	150	150	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	18895	18836	59	59	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20304	20304	-	-	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	37800	37762	38	38	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23795	23736	59	59	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5178	5162	16	16	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ..	1112	1079	33	33	<i>Other service activities</i>

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135, według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135, by seat of unit.

TABL. 3 (57). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	306898	314079	310366	TOTAL
sektor publiczny	101565	94356	92258	<i>public sector</i>
sektor prywatny	205333	219723	218108	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	878	854	864	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	53893	59113	58686	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	40665	41871	41479	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	21082	21877	20213	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	65624	67043	64451	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	7671	7867	8344	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7741	7982	8221	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	10888	11685	11845	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14871	14042	13894	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3830	3902	3583	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15878	16037	16266	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17374	16534	16949	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19922	20100	20217	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	37545	37501	37733	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23036	22928	23137	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5348	5465	4993	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1316	1149	970	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad, see general notes, item 8 on page 135.

TABL. 4 (58). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM 2010	289430	147295	28468	18890	TOTAL
..... 2011	291957	147218	29431	19203	
2012	289627	147076	30868	21004	
sektor publiczny	84759	54002	8980	6325	public sector
sektor prywatny	204868	93074	21888	14679	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	856	320	55	39	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	57538	16282	1754	903	Industry
w tym					of which
przetwórstwo przemysłowe ..	40689	12993	1614	822	manufacturing
Budownictwo	21293	2065	921	329	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	57625	35263	8333	6506	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	6969	2238	1809	891	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7305	4975	1403	919	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	11746	3898	769	376	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12186	8542	1923	1492	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3226	1635	871	598	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16052	8268	982	563	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	16847	8436	1989	1135	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19588	13171	716	481	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	31598	20695	6164	4443	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21463	18022	2273	1692	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4461	2654	701	487	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	874	612	205	150	Other service activities

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135, według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 5 (59). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem		Of total number		Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracają- cy z urlo- pów wy- chowa- wczych persons returning from child- -care lea- ves		
OGÓŁEM 2010	68656	33381	9603	35687	1824	23,9	
TOTAL							
	2011	63984	29527	10435	43495	1912	21,1
	2012	58168	25202	8226	35724	1320	19,3
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	6965	4084	1303	4313	463	7,4	
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	51203	21118	6923	31411	857	24,3	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	110	36	16	34	5	12,8	
Przemysł ..... <i>Industry</i>	7580	2048	1331	4840	201	12,5	
w tym <i>of which</i>							
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	6820	1892	1256	4269	185	16,0	
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	6588	376	778	4178	37	29,5	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	11784	6513	2206	7467	240	19,2	
Transport i gospodarka magazy- nowa ..... <i>Transportation and storage</i>	1138	367	134	723	20	15,1	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2036	1305	273	1235	60	27,3	
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	2904	1045	587	1570	52	25,7	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

TABL. 5 (59). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem		Of total number		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący previously employed	powracają- cy z urlo- pów wy- chowa- wczych persons returning from child- -care lea- ves	
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	1967	1258	247	1370	111	14,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .... <i>Real estate activities</i>	453	155	50	270	8	13,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4057	1941	666	2797	74	25,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	12831	5300	562	7650	38	87,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1257	873	222	738	136	5,7
Edukacja ..... <i>Education</i>	2280	1588	385	1280	137	6,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	2546	2017	682	1194	168	11,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	435	244	73	262	28	9,0
Pozostała działalność usługowa .. <i>Other service activities</i>	202	136	14	116	5	21,8

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

TABL. 6 (60). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	korzystający z urlopów wychowawczych taking child- care leaves		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pracownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2010	59038	28379	11309	6381	2121	2361	20,3
TOTAL	2011	66247	30575	9380	7886	3086	2247	21,7
	2012	61282	26147	10142	6186	2426	1444	20,3
sektor publiczny		8577	4711	1119	354	1241	477	9,3
public sector								
sektor prywatny		52705	21436	9023	5832	1185	967	24,9
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71	29	-	4	13	1	8,6	
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł	8752	2556	1437	854	631	139	14,6	
Industry								
w tym of which								
przetwórstwo przemysłowe	7327	2226	1298	807	346	114	17,4	
manufacturing								
Budownictwo	7348	402	1176	444	241	33	32,9	
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	13975	7997	2987	1587	117	284	22,7	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa	1740	561	412	124	105	103	22,1	
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1870	1231	375	335	33	39	25,3	
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja	2239	698	343	716	16	43	19,8	
Information and communication								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

TABL. 6 (60). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwol- nień w % Termi- nation rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzy- stający z urlo- pów wychow- awczych taking child- -care leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	2746	1571	568	500	20	155	20,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... <i>Real estate activities</i>	653	213	130	46	31	12	18,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3652	1379	309	589	103	88	22,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	10391	4432	772	632	161	49	70,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1436	889	105	68	283	144	6,5
Edukacja ..... <i>Education</i>	3479	2088	1057	82	478	170	9,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	2264	1708	370	141	160	164	9,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	472	257	61	43	30	14	10,2
Pozostała działalność usługowa . <i>Other service activities</i>	194	136	40	21	4	6	20,8

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

TABL. 7 (61). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
*THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL
AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem - absolwenci szkół Of total number - school-leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2010	7166	3645	3415	1637	1162	952
TOTAL	2011	8282	4367	3973	1437	1139	1733
	2012	6166	3022	3328	1091	998	749
sektor publiczny		1148	695	993	79	51	25
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		5018	2327	2335	1012	947	724
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		15	3	9	2	1	3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		947	235	269	287	140	251
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		899	226	242	279	137	241
Budownictwo		332	27	81	121	33	97
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1822	1057	666	386	525	245
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazy- nowa		125	54	37	44	37	7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..		200	129	54	60	45	41
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		550	180	489	19	41	1
<i>Information and communication</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

TABL. 7 (61).

**ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
(dok.)**

*THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL
AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a
(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem - absolwenci szkół Of total number - school-leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształca- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	187	113	146	4	37	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .... <i>Real estate activities</i>	41	19	34	3	4	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	504	313	453	15	34	2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	317	154	118	67	42	90
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	199	131	159	25	14	1
Edukacja ..... <i>Education</i>	313	191	276	13	19	5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	538	375	489	30	15	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	63	34	46	6	10	1
Pozostała działalność usługowa .. <i>Other service activities</i>	13	7	2	9	1	1

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 135; według siedziby jednostki.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, including seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 8 on page 135; by seat of unit.

Bezrobocie*Unemployment*

TABL. 8 (62). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH <i>IN ABSOLUTE NUMBERS</i>					
Bezrobotni zarejestrowani	25324	18722	19400	23863	<i>Registered unemployed persons</i>
mężczyźni	11351	9165	9472	11909	<i>men</i>
kobiety	13973	9557	9928	11954	<i>women</i>
Oferty pracy	1658	975	1078	1045	<i>Job offers</i>
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ...	15	19	18	23	<i>Unemployed persons per a job offer</i>
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH <i>IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS</i>					
Dotychczas niepracujący	21,5	21,5	16,4	15,6	<i>Previously not employed</i>
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy ...	7,6	5,0	3,3	4,9	<i>Terminated for company reasons</i>
Posiadający prawo do zasiłku .	13,5	18,7	18,9	18,5	<i>Possessing benefit rights</i>
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	47,5	26,9	28,1	29,2	<i>Out of job for longer than 1 year</i>
W % <i>IN %</i>					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	7,0	4,7	4,8	5,8	<i>Registered unemployment rate^a</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 137.

^a See general notes, item 3 on page 137.

TABL. 9 (63). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	.	15681	16312	19922	TOTAL
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Do 25 roku życia	3701	2593	2338	2753	<i>Aged up to 25 years</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 136.

^a See general notes, item 2 on page 136.

TABL. 9 (63). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M (dok.)					T O T A L (cont.)
z liczby ogółem (dok.):					of total number (cont.):
Długotrwale bezrobotni	13931	6317	7567	9493	Long-term unemployed persons
Powyżej 50 roku życia	5297	4893	5364	6633	Over 50 years old
Bez kwalifikacji zawodowych	7613	4657	4924	6031	Without occupational qualifications
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia	741 ^b	1107	1431	1796	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
Niepełnosprawni	1243	1434	1591	1806	Disabled persons

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 136. ^b Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej.

^a See general notes, item 2 on page 136. ^b Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less.

TABL. 10 (64). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	27365	32376	28702	32329	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	13722	15854	13870	15185	Women
Dotychczas niepracujący	8644	9358	5475	5928	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy ...	1058	1090	519	1167	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ...	28946	29675	28024	27866	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	14519	14077	13499	13159	Women
Z tytułu podjęcia pracy	12698	11695	11439	11405	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 11 (65). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>					
OGÓŁEM	25324	18722	19400	23863	TOTAL
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>					
24 lata i mniej	3701	2593	2338	2753	24 and less
25 - 34	7300	5928	6060	7296	25 - 34
35 - 44	5243	3468	3825	5021	35 - 44
45 - 54	7415	4296	4231	4927	45 - 54
55 lat i więcej	1665	2437	2946	3866	55 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>					
Wyższe	3728	4441	4808	5763	Tertiary
Policealne oraz średnie zawodowe	6217	4462	4543	5551	Post-secondary as well as vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	2703	2238	2236	2686	General secondary
Zasadnicze zawodowe	5875	3563	3611	4465	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	6801	4018	4202	5398	Lower secondary, primary and incomplete primary
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>					
3 miesiące i mniej	5593	5992	6477	7670	3 months and less
3 - 6	3456	3632	3622	4372	3 - 6
6 - 12	4243	4059	3847	4846	6 - 12
12 - 24	4106	3182	3312	3938	12 - 24
Powyżej 24 miesięcy	7926	1857	2142	3037	More than 24 months
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>					
Bez stażu pracy	5435	4030	3191	3723	No work seniority
Ze stażem pracy:					<i>With work seniority:</i>
1 rok i mniej	2504	2038	2990	3782	1 year and less
1 - 5	3734	3559	3651	4598	1 - 5
5 - 10	3721	2676	2900	3628	5 - 10
10 - 20	5177	2761	2938	3478	10 - 20
20 - 30	4117	2822	2851	3424	20 - 30
powyżej 30 lat	636	836	879	1230	more than 30 years

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *b* Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3 - 6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office. *b* Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3 - 6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 12 (66). **BEZROBOTNI WYREJESTROWANI Z EWIDENCJI URZĘDÓW PRACY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a**
UNEMPLOYED PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS BY REASONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	175	54	70	92	<i>undertook employment in intervention works</i>
w tym kobiety	89	15	45	49	<i>of which women</i>
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	119	107	80	92	<i>undertook employment in public works</i>
w tym kobiety	54	74	42	53	<i>of which women</i>
rozpoczęli szkolenie	1076	1977	785	1183	<i>started training</i>
w tym kobiety	445	837	269	422	<i>of which women</i>
rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	450	540	531	<i>started social useful works</i>
w tym kobiety	-	217	265	271	<i>of which women</i>

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 13 (67). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				w od- setkach <i>in percent</i>	
O G Ó Ł E M	38447,8	65468,1	50445,6	59455,2	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	28493,6	39761,9	36105,7	42421,3	71,4	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	1397,7	3823,1	1638,6	2561,7	4,3	<i>Trainings</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	1137,4	8442,8	3946,3	5082,0	8,5	<i>Resources on undertaking economic activity</i>
Roboty publiczne	780,2	592,5	740,6	833,9	1,4	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	596,6	244,4	239,4	472,2	0,8	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu ...	3742,4	8267,7	3186,2	3697,5	6,2	<i>Scholarships for internship period</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 137.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

a See general notes, item 4 on page 137.

S o u r c e: data of the Voivodship Labour Office in Kraków.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 14 (68). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy Of total number - accidents resulting in an inability to work			
		śmier- tel- nych fatal accidents	ciężkich serious	lżej- szych light	1 - 3 dni days	4 - 20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM	2005	2299	9	14	2276	23	741	1389
TOTAL	2010	2375	10	12	2353	48	775	1319
	2011	2244	12	17	2215	58	699	1268
	2012	2249	10	21	2218	47	902	1225
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	7	-	-	7	-	2	5	
Przemysł	450	3	3	444	10	176	253	
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	17	1	-	16	-	3	12	
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	366	1	3	362	8	145	207	
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	45	1	-	44	1	21	22	
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	22	-	-	22	1	7	12	
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>								
Budownictwo	269	2	3	264	10	76	180	
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	364	-	5	359	8	167	180	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	164	3	3	158	1	52	104	
<i>Transportation and storage</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 14 (68). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem - powodujących niezdolność do pracy Of total number - accidents resulting in an inability to work		
		śmier- tel- nych fatal acci- dents	ciężkich serious	lżej- szych light	1 - 3 dni days	4 - 20	21 dni i więcej days and more
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	92	-	-	92	1	57	33
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	28	-	-	28	-	16	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. <i>Financial and insurance activities</i>	47	-	-	47	2	19	25
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	32	-	2	30	-	8	24
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	57	1	2	54	2	22	31
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	201	-	-	201	4	90	103
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	146	-	1	145	6	56	78
Edukacja ..... <i>Education</i>	111	1	-	110	-	42	52
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	214	-	1	213	3	95	110
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	52	-	-	52	-	18	31
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	15	-	1	14	-	6	8

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 15 (69). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>					
		przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>con- struc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka magazy- nowa transport- ation and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>human health and social work activities</i>
		razem <i>total</i>	w tym prze- twór- stwo prze- mysłowe of which manufac- turing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
CONTACT-MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	2299	447	405	344	489	128	249
TOTAL	2010	2375	413	334	371	433	190	202
	2011	2244	446	380	351	335	134	227
	2012	2249	450	366	269	364	164	214
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi sub- stancjami i preparatami chemicznymi <i>Contact with electrical voltage, tempe- rature, hazardous substances and chemicals</i>		65	19	12	6	9	4	5
w tym z preparatami chemicznymi ... <i>of which chemicals</i>		16	1	1	3	5	-	1
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		2	1	1	-	-	-	-
<i>Drowned, buried, enveloped</i>								
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt		598	102	84	66	84	44	76
<i>stationary object</i>								
obiekt w ruchu		434	108	96	73	87	25	25
<i>object in motion</i>								
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt		154	42	37	32	36	3	4
<i>falling object</i>								
poruszający się lub transporto- wany obiekt		87	20	16	12	21	6	7
<i>moving or transported object</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 15 (69).

WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (cd.)**CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a**
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which					
		przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojaz- dów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka magazy- nowa transport- ation and storage	opieka zdro- wotna i pomoc społe- czna human health and social work activities
		razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manufac- turing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.)

CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)

Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	336	79	70	41	71	11	15
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>							
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>	190	43	39	20	57	1	6
Uwięzienie, zmiżdżenie	150	47	38	25	22	16	8
<i>Trapped, crushed</i>							
Obciążenie fizyczne lub psychiczne ...	285	30	23	26	47	24	33
<i>Physical or mental stress</i>							
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	246	28	22	21	44	23	27
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>							
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	70	14	4	-	7	13	19
<i>Aggression of human or animal</i>							
Pozostałe	309	50	38	32	37	27	33
<i>Others</i>							

PRZYCZYNY WYPADKÓW

CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2005	4185	800	751	582	1077	236	387
TOTAL	2010	4362	872	760	738	805	373	283
	2011	4019	931	822	646	589	248	367
	2012	4029	892	768	537	653	321	339
Niewłaściwy stan czynnika materiałowego	407	100	95	38	58	52	24	
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.^a Registered in a given year.

TABL. 15 (69). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which					
		przemysł industry		budownictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowna i pomoc społeczna human health and social work activities
		razem total	w tym prze- twór- stwo przemys- łowe of which manufac- turing				

PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.)
CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)

Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>							
pracy ..... <i>work</i>	228	74	64	34	36	16	16
stanowiska pracy ..... <i>work post</i>	221	62	58	31	31	20	16
Brak lub niewłaściwe postępowanie się czynnikami materialnymi ..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	260	87	81	36	58	20	4
Nie używanie sprzętu ochronnego ..... <i>Not using protective equipment</i>	62	23	19	15	9	3	1
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika ..... <i>Inappropriate willful employee action</i>	197	59	51	40	36	10	9
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	93	14	13	3	12	2	10
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	1971	401	339	298	335	128	188
Inne ..... <i>Other</i>	590	72	48	42	78	70	71

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedospozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 16 (70). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
w osobach in persons								
OGÓŁEM 2005	13585	11669	5630	4773	6559	5575	1396	1321
TOTAL 2010	13339	10967	5608	4296	5782	4953	1949	1718
2011	13210	10726	6198	4795	4597	3874	2415	2057
2012	10528	8800	5212	4315	3213	2539	2103	1946
sektor publiczny ..... public sector	2874	2274	1051	965	1368	866	455	443
sektor prywatny ..... private sector	7654	6526	4161	3350	1845	1673	1648	1503
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	63	61	28	28	33	33	2	-
Przemysł ..... Industry	5150	3787	3205	2550	1498	881	447	356
górnictwo i wydobywanie .. mining and quarrying	218	148	165	115	33	33	20	-
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	3609	2811	2798	2229	555	397	256	185
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	964	469	235	199	697	238	32	32

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 16 (70). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>		Zagrożenie Hazard						
			związane <i>connected with</i>				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi <i>connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>		
			ze środowiskiem pracy <i>work environment</i>		z uciążliwością pracy <i>strenuous conditions</i>				
	ogółem <i>grand total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	razem <i>total</i>	w tym przez jedną grupę czynników <i>of which one group of factors</i>	
w osobach <i>in persons</i>									
Przemysł (dok.) <i>Industry (cont.)</i>									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	359	359	7	7	213	213	139	139	
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	1462	1279	897	756	367	355	198	168	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1664	1602	93	58	564	562	1007	982	
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	1433	1350	474	421	588	558	371	371	
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	5	5	-	-	-	-	5	5	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	319	319	238	238	54	54	27	27	
Edukacja ..... <i>Education</i>	84	65	34	28	4	-	46	37	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	348	332	243	236	105	96	-	-	

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 17 (71).

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywc- ze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skróco- ny czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Upraw- nienia wynika- jące z pracy w szcze- gólnych warunk- ach ^b <i>Entitle- ments arising from work in particular condi- tions^b</i>
OGÓŁEM	2005	18131	38560	7840	23032	1444	4292	17259
TOTAL	2010	17669	19989	5175	11413	1243	1552	51
	2011	10876	49660	700	7705	1335	1565	341
	2012	11127	58190	759	6921	1052	1472	417
sektor publiczny		2635	18463	4	4204	825	1040	296
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		8492	39727	755	2717	227	432	121
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		92	280	-	215	-	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		4929	16164	409	1645	88	408	39
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		534	867	-	21	-	-	14
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		3103	12872	248	602	88	94	7
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...		902	1985	139	1022	-	314	12
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		390	440	22	-	-	-	6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 140. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 140. ^b Or in special character.

TABL. 17 (71). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	3524	9518	79	954	-	-	73
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1100	9633	96	126	10	11	2
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	1028	7157	14	3350	9	968	122
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	280	1233	130	353	-	-	15
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	10	1373	-	223	308	-	12
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	115	4444	-	-	-	-	-
Edukacja ..... <i>Education</i>	26	216	4	43	59	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	23	8172	27	12	578	85	154

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 140. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 140. ^b Or in special character.